

12.6.2014

Terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvosto

Asettaminen

Valtioneuvosto on tänään terveydenhuoltolain (1326/2010) 78 a §:n nojalla asettanut terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvoston sosiaali- ja terveysministeriön yhteyteen.

Toimikausi

12.6.2014 - 11.6.2017

Tausta

EU:n direktiivi potilaiden oikeuksien soveltamisesta rajat ylittävssä terveydenhuollossa 2011/24/EU (nk. potilasdirektiivi) vahvistaa potilaan edellytyksiä ja oikeuksia saada toisessa EU-valtiossa saamansa hoito korvatuksi. Sääntelyn keskeisenä lähtökohtana on periaate, jonka mukaan potilaalla on oikeus saada toisessa EU-maassa saamansa hoito korvatuksi samoin perustein kuin kotimaassaan. Vain sellainen ulkomailla saatu hoito korvataan, joka on potilaan kotimaassakin korvattavaa. Direktiiviin on koottu EU-tuomioistuimen oikeuskäytännössään vahvistamat säännöt potilaan oikeuksista rajat ylittävissä hoitotilanteissa. Terveyspolitiikan määrittely, terveystalvuelujen ja sairaanhoidon järjestäminen ja tarjoaminen sekä niihin osoitettujen voimavarojen kohdentaminen kuuluvat jatkossakin kaikkien jäsenvaltioiden omaan toimivaltaan.

Sääntely koskee EU-alueella tarjottavia terveydenhuoltopalveluita riippumatta siitä, miten hoito on järjestetty, tuotettu tai rahoitettu. Direktiivissä ei ole eroteltu julkisia ja yksityisiä terveystalvueluja. Sitä ei kuitenkaan sovelleta elinsiirtoja varten tapahtuvaan elinten luovutukseen tai sosiaalihoitoa lähellä olevaan pitkäaikaishoitoon, jota koskien ympärivuorokautisen hoidon ja hoivan osalta tarkempi kansallinen määrittely on tarpeen. Myös tartuntatauteja torjuvat kansalliset rokotusohjelmat jäävät direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.

Potilasdirektiivissä terveydenhuollolla tarkoitetaan terveydenhuollon ammattihenkilön potilaalle antamia terveystalvueluita potilaan terveydentilan arvioimiseksi, ylläpitämiseksi tai palauttamiseksi, mukaan lukien lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden määrääminen, toimittaminen ja tarjoaminen. Potilasdirektiivin mukaan vakuutusjäsenvaltion tulee määrittää joko paikallisella, alueellisella tai kansallisella tasolla, millaisesta terveydenhuollosta vakuutettu on oikeutettu saamaan korvauksen kustannuksista, ja näiden korvausten taso, riippumatta siitä, missä terveydenhuolto tarjotaan. Potilasdirektiivi edellyttää kansallista palveluvalikoiman määrittelyä. Palveluvalikoima sisältää kaikki ne palvelut, jotka määritellyn terveystalvuelun hoitamiseksi tarjottaisiin tai korvattaisiin minkä tahansa Suomessa käytössä olevan julkisen rahoituskanavan kautta. Suomalainen terveydenhuolto perustuu yhdenvertaisuuden ja oikeudenmukaisuuden periaatteille. Siksi palveluvalikoimaan sisällytettävän hoidon perusteena tulisi mahdollisimman pitkälle olla osoitettu vaikuttavuus ja turvallisuus suhteessa toisiinsa. Palveluvalikoiman määrittely on jatkuva prosessi.

Tavoitteet

Palveluvalikoimaneuvoston tavoitteena on määrittellä suomalaisen terveydenhuollon palveluvalikoimaa.

Tehtävä

Palveluvalikoimaneuvoston tehtävänä on:

- antaa suosituksia terveyden- ja sairaanhoidon toimenpiteiden, tutkimusten sekä hoito- ja kuntoutusmenetelmien kuulumisesta palveluvalikoimaan tai rajaamisesta pois palveluvalikoimasta
- suosituksia antaessaan ottaa huomioon eri alojen tutkimustieto ja muu näyttö sekä terveydenhuollon eettiset ja järjestämiseen liittyvät näkökohdat
- seurata ja arvioida terveydenhuollon palveluvalikoimaa
- antaa Kansaneläkelaitoksen ja muiden viranomaisten pyynnöstä lausuntoja palveluvalikoiman soveltamisesta ja sen määrittelyssä käytettävistä periaatteista
- osallistua palveluvalikoimaa koskevaan julkiseen keskusteluun ja yhteistyöhön
- seurata kansainvälistä kehitystä ja osallistua kansainväliseen yhteistyöhön
- käsitellä muut sosiaali- ja terveysministeriön sille osoittamat asiat.

Organisointi

Valtioneuvosto asettaa terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvoston sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Neuvostossa on puheenjohtaja ja enintään 15 jäsentä, joilla kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Neuvosto tulee asettaa siten, että sosiaali- ja terveysministeriö, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Kansaneläkelaitos ja Suomen Kuntaliitto ry ovat edustettuina. Neuvostossa tulee lisäksi olla lääketieteeseen, hammaslääketieteeseen, hoitotyön, oikeustieteeseen, terveystaloustieteeseen sekä suomalaisen terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmän asiantuntemus.

Puheenjohtaja:

Päivi Sillanaukee, kansliapäällikkö, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet:

Kirsi Varhila, varapuheenjohtaja, osastopäällikkö, sosiaali- ja terveysministeriö

Henkilökohtainen varajäsen Päivi Voutilainen, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö

Tapani Keränen, ylilääkäri, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Henkilökohtainen varajäsen Marjukka Mäkelä, tutkimusprofessori, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Markus Henriksson, lääkintöneuvos, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Henkilökohtainen varajäsen Tarja Holi, johtaja, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Päivi Koivuranta-Vaara, hallintoylilääkäri, Suomen Kuntaliitto

Henkilökohtainen varajäsen Tuula Kock, asiantuntijalääkäri, Suomen Kuntaliitto

Pekka Koivisto, johtava ylilääkäri, Kansaneläkelaitos

Henkilökohtainen varajäsen Anja Kairisalo, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö

Eeva Sofia Leinonen, ylilääkäri, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus

Henkilökohtainen varajäsen Vesa Kiviniemi, tilastotieteilijä, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus

- Kari-Matti Hiltunen, johtajaylilääkäri, Tampereen yliopistollinen sairaala
Henkilökohtainen varajäsen Sari Mäkinen, johtava ylilääkäri, Kangasalan sosiaali- ja terveyskeskus
- Vesa Kataja, johtajaylilääkäri, Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Henkilökohtainen varajäsen Jorma Penttinen, johtajaylilääkäri, Kuopion yliopistollinen sairaala
- Ulla Keränen, ylilääkäri, Hyvinkään sairaala
Henkilökohtainen varajäsen Aki Lindén, toimitusjohtaja, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
- Mirva Lohiniva-Kerkelä, julkisoikeuden yliopistonlehtori, Lapin yliopisto
Henkilökohtainen varajäsen Kari Paaso, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö
- Aino-Liisa Oukka, johtajaylilääkäri, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Henkilökohtainen varajäsen Susanna Yli-Luukko, apulaisyylilääkäri, Oulun yliopistollinen sairaala
- Taina Remes-Lyly, terveyspalveluiden tulosaluejohtaja, johtava hammaslääkäri, Kirkkonummen terveyskeskus
Henkilökohtainen varajäsen Risto-Pekka Happonen, suu- ja leukakirurgian professori, Turun yliopisto
- Pekka Rissanen, terveystaloustieteen professori, Tampereen yliopisto
Henkilökohtainen varajäsen Marja Blom, lääketaloustieteen professori, Helsingin yliopisto
- Samuli Saarni, johtajaylilääkäri, Turun yliopistollinen keskussairaala
Henkilökohtainen varajäsen Jussi Vahtera, kansanterveystieteen professori, Turun yliopisto
- Carola Wärnä-Furu, professori, Åbo Akademi
Henkilökohtainen varajäsen Tuula Hakala, johtava hoitaja, Päijät-Hämeen Sosiaali ja Terveysyhtymä.

Palveluvalikoimaneuvosto voi asettaa asioiden valmistelua varten jaostoja, joiden jäseninä voi olla myös neuvostoon kuulumattomia asiantuntijoita. Neuvostolla on pysyvä sihteeristö, jonka päällikkönä toimii pääsihteeri, ja asiantuntijoiden verkosto. Sihteeristön päätehtävänä on huolehtia neuvoston ja jaostojen kokouksissa käsiteltävien asioiden valmistelusta. Palveluvalikoimaneuvosto voi nimetä teknisen sihteerin.

Kustannukset ja rahoitus

Neuvoston jäsenille ja varajäsenille sekä asiantuntijoille maksettavien palkkioiden ja korvausten perusteista päättää sosiaali- ja terveysministeriö.

Valtio rahoittaa vuosittain valtion talousarviossa vahvistettavalla määrällä kustannukset, jotka aiheutuvat neuvoston toiminnasta. Neuvoston toiminta maksetaan valtion talousarvion momentilta 33.30.28 VA 5963.

Peruspalveluministeri

Susanna Huovinen

Hallitusneuvos

Anne Koskela

JAKELU

Päätöksessä mainitut

TIEDOKSI

Sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikko
Valtiosihteeri Ulla-Maija Rajakangas
Valtiosihteeri Pia Pohja
Erityisavustaja Laura Lindeberg
Erityisavustaja Juuso Rönholm
Kansliapäällikkö Päivi Sillanaukee
Kansaneläkelaitos
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
Suomen Kuntaliitto
Terveystieteiden tutkimuskeskus
Helsingin yliopistollinen keskussairaala
Kuopion yliopistollinen sairaala
Oulun yliopistollinen sairaala
Tampereen yliopistollinen sairaala
Turun yliopistollinen keskussairaala
Helsingin yliopisto
Itä-Suomen yliopisto
Lapin yliopisto
Oulun yliopisto
Tampereen yliopisto
Turun yliopisto
Åbo Akademi
Suomalainen Lääkäriseura Duodecim
Suomen Hammaslääkäriseura Apollonia
Terveystaloustieteen Seura ry
STM/STO
STM/HTO
STM/HSO
STM/VIE
STM/Kirjaamo
STM/Hare